

ที่ นว ๐๐๑๐/ ๑๓๒๖

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
ถนนพหลโยธิน นว ๖๐๐๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง การทำธุรกรรมเกี่ยวกับการทำประกันชีวิตของสหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกรายการส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๕/๑๒๑๒ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์

ด้วยสภาพการณ์ในปัจจุบัน พบว่ามีสหกรณ์หลายแห่งกำหนดให้สมาชิกผู้กู้เงิน ต้องจัดทำประกันชีวิตเพื่อค้ำประกันเงินกู้ของสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยบรรเทาภาระทางการเงิน ของผู้ค้ำประกันหรือทายาทของผู้กู้ กรณีสมาชิกผู้กู้เงินเสียชีวิต

ในการนี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑) ลักษณะการให้สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำประกันชีวิตเพื่อค้ำประกันเงินกู้ จะช่วยลดความเสี่ยง ของสหกรณ์ได้ แต่จะเป็นภาระเพิ่มค่าใช้จ่ายของสมาชิกและอาจส่งผลให้สมาชิกต้องขอกู้เงินเกินกว่า จำนวนเงินที่ต้องใช้จ่ายจริง เพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในส่วนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าว ควรจะกำหนดเป็นทางเลือกแก่สมาชิกว่าต้องการให้สมาชิกด้วยกันค้ำประกัน หรือกรณีที่ไม่ต้องการ ให้เป็นภาระแก่ผู้ค้ำประกันก็สามารถที่จะเลือกเป็นการทำประกันชีวิตก็ได้

๒) การทำสัญญาประกันชีวิต เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยตกลงใช้เงินจำนวนหนึ่ง โดยอาศัยความทรงชีพ หรือมรณะของผู้เอาประกันภัย ซึ่งบริษัทประกันชีวิตเท่านั้นที่สามารถรับประกัน ดังกล่าวได้ ส่วนสัญญาประกันวินาศภัย เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยตกลงชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับ ความเสียหายใดๆ ที่พึงประมาณเป็นเงินได้ โดยจ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง ซึ่งบริษัทประกันวินาศภัย สามารถรับประกันวินาศภัยที่มีใช้การประกันชีวิตได้ ซึ่งแบบและข้อความในเงื่อนไขความคุ้มครอง ตามกรมธรรม์ประกันภัย รวมถึงอัตราเบี้ยประกันภัยแต่ละผลิตภัณฑ์ประกันภัย จะต้องขอความเห็นชอบ จากนายทะเบียนก่อน ตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต/ประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และผู้รับประกันภัยจะได้รับความคุ้มครองตามแบบและข้อความตามกรมธรรม์ประกันภัย ที่บริษัทประกันภัยออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือตามที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาเลือกบริษัทประกันที่มีฐานะการเงินที่มั่นคง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะได้รับการชดเชยเงิน ตามกรมธรรม์ประกันภัย

๓) สหกรณ์ควรศึกษาเงื่อนไขประเภทต่าง ๆ ของ “โรค” ที่ไม่สามารถรับสินไหมจาก การทำประกันชีวิตว่ามีอะไรบ้าง เพื่อชี้แจงให้สมาชิกผู้กู้ได้รับทราบ ตลอดจนให้ทำความเข้าใจของเงื่อนไข กรมธรรม์อย่างละเอียดก่อนตัดสินใจทำประกัน เนื่องจากบริษัทประกันอาจปฏิเสธการจ่ายสินไหม หรือไม่จ่ายผลประโยชน์จากกรณีดังกล่าวได้

๔) เมื่อสมาชิกประสงค์ทำประกันกับบริษัทประกันแล้ว สหกรณ์ควรดำเนินการให้บริษัท ที่รับทำประกันชีวิตกับสมาชิกข้างต้นส่งมอบกรมธรรม์และหลักฐานการชำระเงินค่าเบี้ยประกันชีวิต เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ใช้ประโยชน์ ดังนี้

๔.๑ ใช้เป็นหลักฐาน...

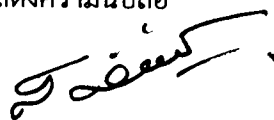
๔.๑ ใช้เป็นหลักฐานว่าบริษัทประกันชีวิตได้รับชำระค่าเบี้ยประกันชีวิตจากสมาชิก
สหกรณ์ครบถ้วนแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามหลักการควบคุมภายในที่ดี

๔.๒ กรณีที่สมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ มีความประสงค์เลือกทำประกันชีวิต เพื่อประกอบ
เป็นส่วนหนึ่งในหลักประกันเงินกู้ดังกล่าว ให้นำมายื่นเป็นเอกสารประกอบสัญญาค้ำประกันเงินกู้ให้ครบถ้วน
สมบูรณ์ก่อนรับเงินกู้ เพื่อความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานในการบันทึกบัญชีของสหกรณ์
ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓

อนึ่ง ขอให้สหกรณ์พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติในการกำหนด
หลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโสภณ ศรีโยธิน)

สหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร./โทรสาร. ๐-๕๖๒๒-๑๐๕๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_nakhonsawan@cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๐๔๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ ๑๑๑๕/ ๑๒๒๒

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์หลายแห่งกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยให้นำเงินสงเคราะห์ศพที่สมาชิกจะได้รับจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มากำหนดเป็นหลักประกันเงินกู้หรือกำหนดเงื่อนไขการให้เงินกู้แก่สมาชิกว่าต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่กำหนดเสียก่อนจึงจะมีสิทธิกู้เงินได้ รวมทั้งสหกรณ์หลายแห่งมีการจัดสวัสดิการหรือจัดตั้งกองทุนสวัสดิการต่าง ๆ ที่กำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินที่อาจเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายอื่น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดหลักประกันเงินกู้ โดยที่สมาชิกย่อมมีสิทธิยืมเงินจากสหกรณ์ได้ตามข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์จึงไม่อาจกำหนดเงื่อนไขบังคับให้สมาชิกสหกรณ์ผู้ขอกู้เงินต้องเป็นสมาชิกของนิติบุคคลอื่นได้อีก การกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ด้วย จึงเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับการนำเงินสงเคราะห์ศพไปหักชำระหนี้สหกรณ์ถือเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการเพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ ตามนัยหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ พม ๐๒๐๒/๑๘๕๑๔ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ จึงไม่อาจถือเอาจำนวนเงินดังกล่าวเป็นหลักประกันสำหรับการกู้เงินจากสหกรณ์ได้

๒. การจัดสวัสดิการหรือการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกสหกรณ์และครอบครัว สามารถกระทำได้ตามความมาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ต้องไม่มีลักษณะที่เป็นการตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีที่สมาชิกของสหกรณ์เสียชีวิต หรือสมาชิกผู้ถูกออกจากการเป็นสมาชิกหรือออกจากงานในขณะที่ยังมีหนี้สินอยู่กับสหกรณ์ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกต้องมีการส่งเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นค่าตอบแทนในรูปของเงินฝาก หรือการหักจากเงินกู้ตามอัตราที่กำหนด หรือจ่ายเป็นรายศพเมื่อสมาชิกอื่นถึงแก่กรรม ซึ่งเงินดังกล่าวแม้จะไม่เรียกว่าเบี้ยประกันภัยก็ตาม ให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ หากสหกรณ์ฝ่าฝืนกฎหมายอื่นอาจถูกดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับได้

/ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและกำกับดูแลสหกรณ์ให้ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่น ขอให้สหกรณ์จังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒ ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบว่ามีสหกรณ์ในความรับผิดชอบที่กำหนดหลักประกันเงินกู้หรือจัดสวัสดิการที่ขัดต่อกฎหมายอื่นตามข้อ ๑ และ ๒ จะต้องแจ้งให้สหกรณ์ยุติการดำเนินการดังกล่าว หากพบว่าสหกรณ์ยังฝ่าฝืนให้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

(นายวิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์